

מיזם הבדידות – תיאור המענים ביישובים

כתיבה: אילנית שטיינברגר, מנהלת מיזם הבדידות

שם היישוב: מועצה אזורית שער הנגב

שם התוכנית: קורס אקדמי: "מהיכן אני בא ולאן אני הולך: סטודנטים וותיקים לומדים

ביחד על התפתחות האדם בבגרות ובזיקנה"

הגוף המפעיל: עמותת "יחדיו" שער הנגב והמחלקה לעבודה סוציאלית במכללת ספיר.
המועד, משך הפעילות ותדירותה: אחת לשבוע, שעתים אקדמיות, 14 מפגשים, במשך מסטר.

המקום: כיתת לימוד במכללת ספיר.

קהל היעד: סטודנטים לעבודה סוציאלית אשר בחרו בקורס זה כקורס בחירה וזקנים עצמאים עם יכולת ורבליית וקוגניטיבית תקינה.

מספר המשתתפים: 30 סטודנטים ותיקים ו-30 סטודנטים צעירים; שני קורסים.

תיאור הפעילות: מבנה ותוכן

תוכני הקורס עסקו בסוגיות מרכזיות המאפיינות את ההתפתחות לאורך הבגרות והזיקנה, החל מהבגרות הצעירה, דרך הבגרות האמצעית ועד הבגרות המאוחרת. בקורס הוצגו גישות ומודלים תיאורטיים המתייחסים להתפתחות לאורך החיים הבוגרים והתקיים דיון בתהליכים האופייניים לתקופות ההתפתחותיות השונות ולמהלך החיים הבוגר בכללותו, כגון זוגיות, יחסים בין-דוריים, רווחה אישית ואיכות חיים. במהלך הלמידה המשותפת נבחנו הדמיון והשוני בין הדורות באשר לתפיסות ולדימויים הקשורים להתפתחות, כמו למשל, נעורים וזיקנה, הורות ושינויים גופניים.

המפגשים עסקו בנושאים הבאים: גיל, התפתחות, זמן ובגרות; תיאוריות ומודלים של התפתחות האדם הבוגר; זיקנה כתופעה חברתית ותרבותית; יחסים בין-דוריים לאורך מעגלי החיים; תמורה ושינוי - מגולם לפרפר; רווחה אישית; הזדקנות מוצלחת ואיכות חיים.

שיטת הלימוד הייתה: מצגות, סרטים, הרצאות, דיונים, תרגול בכיתה, סימולציות. בכל אחד מהמפגשים הוקדש זמן למפגש ולדיון בצמדים או ברביעיות של סטודנט צעיר וסטודנט ותיק. גם צורת הישיבה בכיתה הייתה מעורבת. כל אלה עודדו אינטראקציה בין-דורית חיובית ומרגשת, אם כי לעיתים זה היה על חשבון יצירת אינטראקציה וקשר בין הוותיקים עצמם והפיכתם לקבוצת השתייכות. בשיחות המשוב הוותיקים ציינו, כי היו מעוניינים לקשר רב יותר ולהיכרות מעמיקה עם קבוצת השווים. לעומת זאת, היו שצינו שדווקא האינטראקציה עם שכבת הגיל הצעירה תרמה להם יותר, שכן אווירה צעירה ושמחה חסרה להם ביום-יום. ניתן להתגבר על כך שהתרגול לא יהיה בזוגות אלא בשלשות (סטודנט צעיר ושני סטודנטים ותיקים) או ברביעייה. יש לתת את הדעת גם על סידור הישיבה, האם הוא קבוע או מתחלף.

מומלץ להזמין את הסטודנטים ואת הוותיקים כחצי שעה לפני המפגש לזמן אתנחתא עם כיבוד קל ושיח לא פורמלי, כדי להעמיק את ההיכרות הבין-דורית.

המשתתפים הגיעו מיישובים שונים הפזורים ברחבי המועצה ועל כן אורגנה הסעה. רצוי לנצל את זמן ההסעה ליצירת היכרות וקרבה בין המשתתפים.

הקורס היווה הזדמנות למשתתפים שאותרו כבודדים וגילו עניין לקחת חלק בתוכנית, אך לא היו מעוניינים, מסיבות שונות, להצטרף לקבוצת עניין שהופעלה במסגרת המיזם בקיבוץ שלהם.

טרם תחילת הקורס התקיים מפגש מקדים במכללה עבור הסטודנטים הוותיקים יחד עם רכזת התוכנית מהעמותה והמרצה של הקורס. מטרת המפגש היו היכרות בין משתתפי הקורס הוותיקים, היכרות עם סגל המרצים, אוריינטציה במכללה, הסבר על מהלך הקורס ומטרתו ותיאום ציפיות. למפגש הגיעו גם נציגים בכירים מהעמותה ומהמכללה והמפגש היה יום חג לכולם. לאחר המפגש רשימת המשתתפים התייצבה סופית.

עם תום הקורס התקיים מפגש נוסף של הסטודנטים והוותיקים לשיחת סיכום, לשוב ולבחינת המשכיות של קבוצת הוותיקים בפעילויות של העמותה. בשלב זה נבדק האם הקבוצה רוצה להמשיך את הפעילות יחד כקבוצה, הוצעו פעילויות שונות שהעמותה מקיימת גם כפעילות פרטנית. מרבית המשתתפים ציינו, כי הרצון לתרום לסטודנטים והעניין בלמידה פעילה במכללה היו המניעים העיקריים להשתתפות בקורס ועל כן הביעו פחות עניין בפעילות המשך מחוץ לכותלי המכללה.

כוח אדם

- רכז התוכנית.
- מרצה - איש סגל מהמכללה.

עלות התוכנית: 35,000 ₪ (שני קורסים אקדמיים), בגין תשלום למכללה עבור הסטודנטים הוותיקים והסעות (לא כולל עלויות של כוח אדם לריכוז התוכנית).

ליצירת קשר

חיה לוי-בדרמן, מנכ"לית העמותה.

דוא"ל: hayabl@sng.org.il

רוני סרי, רכזת התוכנית.

דוא"ל: ronis@sng.org.il

טלפון: 08-6802682